

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó laptulajdonos:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2–3-ig.
Telefon: 14.

Itélt a törvényszék a Sándor Balázs-féle hires bűnügyben és úgy találta, hogy az árvák nemes ügyvédje csakugyan zsaroló gazember.

Egész Erdély sajtójában hatalmas port vert fel egy szimpla kis rágalmazásnak indult járásbíróági bűnügy. Dr. Sándor Balázs ügyvéd és társai jelentették volt fel Kappel Emánuel alfalvi fakereskedőt azért, mert azt állította, hogy kizsárolták és tönkretették őt.

Az előzmények tulontul ismeretesek: a járásbíróság a szokimondó áldozatot felmentette a vád alól, mert az általa hangoztatott kifejezések: zsaroló, gazember satöbbi valódiságát bizonyítva látta.

Felelősszerkesztő: Dr. Sándor Balázs ügyvéd és társai jelentették volt fel Kappel Emánuel alfalvi fakereskedőt azért, mert azt állította, hogy kizsárolták és tönkretették őt.

Az ügyben Dimitrie Ciornei elnök és George Popescu szavazóbíróból álló tanács ítélik. A közvádlói széket Belcin ügyész foglalja el.

Magánvádlóként Nagy József, Valeriu Otetea és Victor Nicolae ügyvédek meg Sándor Balázs jelennek. A vádlottat eddigi védője, Sándory Mihály képviseli.

A tárgyalás délből fél tizenkettőkor Nagy József beszédével kezdődik, aki a vád alaposágát és a vádlott bűnösségét mutatja ki. Utána Valeriu Otetea szólal fel, ki formai kifogást emel. A kifogáshoz a magánvádlók többi képviselői és végezettül az ügyész is csatlakoznak.

Védő a kifogás elutasítását kéri és annak alaptalanságát fejtegeti.

A törvényszék tanácskozássra vonul vissza. Egy órai megfontolás után a kifogást, mint alaptalant, elutasítja.

Ezután Otetea doktor még két formai kifogást emel, a többiek az ügyéssel együtt csatlakoznak, kevés vita után mindkettő az előző sorsára jut. Tanukat proponál. A védő mindent ellenez és az ügy befejezését siettet.

Végre a törvényszék elrendeli az érdemben való tárgyalást.

Tova két óra felé jár az idő.

Mindenki fáradt.

Nicolae Victornek Sándor Balázst és Pál Ignácot dicsérő beszédét az előrehaladott idővel fordított arányban álló érdeklődéssel hallgatják. Később Valeriu Otetea veszi át a szót és rövid, az ügy érdemét lehetőleg nem érintő, azonban a régi ügyvéd beszédművészetével előadott pompás kis felszólalásban hangulatot igyekszik teremteni Sándor Balázsék mellett és Kappel ellen.

Idő háromnegyed négy. Ebéd előtt. Mindenki kezd az éhségtől és fáradságtól rosszul lenni.

— Csak röviden — sugják a védőnek, ki szólásra emelkedik.

Védő néhány szóban mutat rá azokra a kérdésekre, amelyeken a per megfordul és kijelenti, hogy az előrehaladott időre és az ügy állására való tekintettel lemond a jogáról, hogy beszédét elmondhassa, csak arra kéri a törvényszéket, hogy nagyon alaposan tanulmányozza az ügyet és hozzon ítéletet legjobb belátása szerint. Ha bűnösnek találja a rágalmazót, ítélje

el, ha igazat mondott, mentse fel és bélyegezze meg a magánvádlókat, akik erkölcsi szennyesük mellett a bíróságtól ártatlansági bizonyítványt szeretnének kapni.

A törvényszék ítélethirdetésre, esetleg a tárgyalás folytatására január 12. déli tizenkét óráját tűzi ki.

Szombaton déli fél egy órakor szólítják a feleket. A törvényszék kis tanácskozótermében egy asztalnál egymás mellett helyet foglal a két bíró, velük szemben az ügyész. A felek részéről Otetea és Sándory ügyvédek.

És Ciornei elnök kellemes basszushangján kimondja a szentenciát:

— A törvényszék elutasítja a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványt, érdemben elutasítja valamennyi felelősszerkesztő: Dr. Sándor Balázs ügyvéd és társai jelentették volt fel Kappel Emánuel alfalvi fakereskedőt azért, mert azt állította, hogy kizsárolták és tönkretették őt.

Evvel mindenben megerősítést nyert az a járásbíróági ítélet, amely kimondotta, hogy igaza volt Kappel Emánuelnek, amikor Sándor Balázst és elbarátait zsaroló gazembereknek, Nikulica bandájába illő rablóknak nevezte.

Mai világban lassan sujt az igazságszolgáltatás keze. De jól talál.

Sándor Balázsnak, aki előszeretettel nevezte magát az árvák ügyvédjének, aki az alfalvi szélörvények ügyében is, amelyből az egész botrány kipattant, nemes gesztussal utolsó filéig lemondott költségéről, mert a magyar iskolák kárára nem akart keresni, hogy aztán a szerencsétlen Kappel társaival együtt félmilliónyi összegre zsarolhassa meg és végül manővereivel anyagilag tönkretegye, nagyon sokáig ment fényesen a dolga.

Voltak, akik már azt hitték, hogy ez mindig így lesz, Sándor Balázsnak sohasem fog útni az órája s vagyona mellé még vagyont szerző szerencsétlennek légióinak keserű könnyeitől elpiszkolt bankjegyekből.

Nem így van.

A becsületesség végre is legyőzi a gázságot s az ármánykodás, magát ravasznak tettető ostobaság felett diadalt arat az egyszerű, tisztességes józan ész.

A járásbíróság ítélete és a törvényszék elutasító végzése két lépést jelent számára.

Két lépést, amelyet vonakodva, lábát meg-megvetve, de visszatartathatatlannul előretaszolgálva tesz meg doktor Sándor Balázs ügyvéd ur, kebelbarátjával, a lombrozóképző vörös testvér-gyilkossal együtt az őket kívülről nyitva váró, hivatkozó, majd remélhetőleg hosszú időre magamögé záró

börtönajtó felé.

Sándor Balázsék a héten határozottan becsület-nagymosásra készülődtek. A fenti peren kívül volt még egy sajtóperük a marosvásárhelyi táblánál, amely felelősszerkesztő: Dr. Sándor Balázs ügyvéd és társai jelentették volt fel Kappel Emánuel alfalvi fakereskedőt azért, mert azt állította, hogy kizsárolták és tönkretették őt.

rült a magas instancia elé. A per tárgya azok a sértő és rágalmozó állításokat tartalmazó cikkek voltak, amelyeket annak idején dr. Barabás János és társai helyezgettek volt el a gyergyói újságokban.

A per tizenhetedikén, csütörtökön került a tábla Ciupe tanácsa elé. És hiába angazsálta Sándor Balázs Marosvásárhely egyik legkitűnőbb kriminalistáját, a rokonszenves Franz Porubsky ügyvédet, a rossz ügyön nem tudott segíteni a legelmébb ékesszólás sem. Dr. Barabás János védőjének, dr. Sándory Mihálynak rövid felszólalása és kevés tanácskozás után a tábla a felelősszerkesztő: Dr. Sándor Balázs ügyvéd és társai jelentették volt fel Kappel Emánuel alfalvi fakereskedőt azért, mert azt állította, hogy kizsárolták és tönkretették őt.

A Magyar Párt Csikmegyei Szervezetének Végrehajtóbizottsága

f. hó 12-én értekezletet tartott, amelyen a bizottság tagjai teljes számban megjelentek. Jelen voltak: Ince Domokos pártelnök, dr. Pál Gábor szenátor, továbbá dr. Nagy Jenő, dr. Kovács Károly, dr. Csipák Lajos, Dóczy János, Dávid Ignác, dr. Erőss Péter, Vécsey Gábor, Wischer János bizottsági tagok és Adorján Imre főtitkár.

A bizottság behatóan foglalkozott a közbirtokosságok helyzetével és szükségesnek látja nyilvánosan figyelmeztetni a közbirtokosságok tagjait arra, hogy kerüljenek minden törvényteleniséget, nehogy azok a közbirtokosságok ősi szabadságának megnyirbálására használtassanak fel.

A végrehajtó bizottság nagymérvű megbotránkozással vette tudomásul Jenei csikszeredai postafőnök magatartását, ki ebben a székely városban képes volt a magyar nyelv használatát a telefonnal kapcsolatban megtiltani, habár Erdély más vegyesebb lakosságú városaiiban hasonló tilalom nem áll fenn.

Még az is előfordult a csikszeredai postán, hogy németnyelvű felhívásra kapcsolást teljesítenek, de a magyar nyelvű megszólalásra válasz sem adatik. A csikmegyei szenátorok és képviselők e gyalázatoság megszüntetésére a megfelelő lépéseket Bukarestben meg fogják tenni.

Bizottság tudomásul vette azon bejelentést is, hogy a csikmegyei szenátorok és képviselők a legközelebbi napokban Vaida belügyminiszter elé fognak járulni azon célból, hogy a csendőri visszaélések megelőzése érdekében megfelelő intézkedések tétessenek, ugyancsak intézkedést kérnek arra is, hogy a hivatalos ünnepeken kívül más ünnepek megtartására senki se kényszeríthessék.

A bizottság hosszasan tárgyalta az iskolai büntetések kérdését, amelynek során megállapította, hogy a vármegyében egyre-másra hajtják fel a büntetéseket iskolai mulasztások címen, melyek a szülők egy részét arra kényszerítették, hogy a felnőttek iskoláinak látogatására kötelezett gyermekeiket a szolgálatból hazahozták, hogy a nagyrészt magyarul nem tudó régi tanítók vezetése alatt álló felnőttek iskolájába járathassák, mert a horribilis iskolai büntetéseket nem képesek fizetni. A Magyar Párt

megbizásából dr. Willer József és dr. Szentkereszty Béla személyesen kérvényt nyújtottak be a közoktatásiügyi minisztériumhoz az iskolai büntetések felfüggesztése végett, melynek leg-sürgősebb elintézését a parlamenti csoport szintén szorgalmazni fogja.

A végrehajtó bizottság kéri a községi tagozatok vezetőségeit, hogy állítsanak kimutatásokat össze az egyesektől tisztviselői házhelyek, templom, iskola és sport területek céljára kisértett területekről és a pártiródának küldjék be. Ezen kimutatások alapját fogják képezni egy intervenciónak, amelyhez ezen kimutatásokra feltétlenül szükség van.

A végrehajtó bizottság ezeken kívül több más elintézésére váró ügygel foglalkozott.

Iskolaszéki ülés a liceumban.

E lapnak hasábjain többször olvastunk arról az új szellemről, arról a rendszerváltozásról, amely az intézetbe Teodor Chindea új igazgatóval beköltözött. Jól esik lelkünknek, ha ismét valami szépet, valami elismerésre méltót írhatunk, hogy ezzel a város közönségének figyelmét ezen kulturhajlék felé irányítsuk.

Az intézet igazgatósága a tanulók szüleit, az intézet volt tanítványait és mindenkit felekezet és nemzetiségi különbség nélkül, aki az iskola iránt valami érdeklődést mutatott, meghívta egy iskolaszéki nagygyűlésre.

Dicséretére válik az intézetnek, a város közönségének, amikor impozáns megjelenésével megmutatta, hogy igenis érdeklődik a kulturális mozgalmak iránt, akarja, hogy az intézet, amely a multakban szerencsétlen vezetés mellett lesüllyedt, most egy új szellem hatása alatt fölemelkedjék s méltó reprezentánsa legyen a város és az egész vármegye kultúrnívójának.

Vasárnap délelőtt 11 órakor ezen gyűlésen megjelentek a helybeli egyházak főpapjai, a város polgármestere, az ügyvédi kar, az iparosok, kereskedők s a földmíves osztály. Mondhatom, ily nagy és a társadalom minden osztályát képviselő közönség az intézetben nem jelent meg fennállása óta.

11 óra után nyitotta meg a nagygyűlést Teodor Chindea igazgató ur, örömeinek adván kifejezést, hogy hívó szavára ily szép számban megjelentek, megmutatván ezzel, hogy igenis tenni akarnak valamit az intézetért. Ismerteti a nagygyűlés összehívásának célját, amely nem egyéb, mint választani a maga kebeléből négy olyan egyént, akik a város társadalmának mozgató elemei s az iskolai, kulturéletnek harcosai.

A nagygyűlés az iskolaszékbe — Comitetul școlar — beválasztja Boeriu Artemiu gör. kath. főesperes kanonok, dr. Benke Antal polgármester, dr. Precup Emil ügyvéd, Cotta Salamon főszolgabíró és dr. Sándory Mihály ügyvéd urakat.

Chindea igazgató ur megköszönvén a szíves megjelenést, szavait így végzi: „Legyenek bizalommal irántunk, mi a megértést keressük, ne fussanak tőlünk akkor, amikor mi minden áron közeledni akarunk Önökhöz.” Lekes éljenzés fogadja az igazgató zárószavait.

A nagygyűlés bezárása után a bizottság a maga kebeléből megválasztja az iskolaszék tisztviselői karát. Elnök: Boeriu Artemiu, titkár és pénztáros: Chindea Teodor, számvéző titkár: Csáki Mihály.

Boeriu főesperes kanonok megköszönve a bizalmat, kijelenti, hogy szerencsétlen elődjének — Manculescu igazgatónak — nem akar nyomdokaiba lépni, igéri, hogy az intézet anyagi fölvirágoztatása érdekében nem fogja mellőzni annak erkölcsi és szellemi fejlődését, amelyet különösen ezen intézet hivatása és jövőbeni fennállása megkíván.

A mai világban házasodni csak úgy érdemes, ha a karikagyűrűt Stein óra- és ékszerüzletében Városház-u. 1. sz. a. vásároljuk, ahol 14 kar. arany tömör karikagyűrűk kaphatók jutányos árban.

Minden adófizető polgár figyelmébe.

A pénzügyminisztérium múlt év december 20-án kelt 341235 számú rendeletével az 1929. évi adóvallomások beadása tárgyában az alábbi hirdetményt bocsátotta ki:

Köztudomásra hozzuk, hogy az 1929. évi adóvallomások határideje 1929. január 1-től 31-ig tart. Ez a terminus a nagyvállalatokra meghosszabbítható február hó 15-ig és a részvénytársaságokra, amelynek mérlege a közgyűlés által való elfogadásáig, ami azonban 1929. április 30-án túl nem terjedhet. A fent közölt terminustól eltérő határidő a vallomások benyújtására senki részére nem engedélyoztetik.

Hogy az állam kötelességeinek eleget tessen, az 1929. évi első negyedre eső adók a múlt évi alapon szedetnek be ideiglenesen, az 1927. november hó 15-én kelt egyenesadó törvény 5. §-a értelmében.

I. Hogyan kell a vallomást kiállítani?

a) A kereskedelem, ipar, foglalkozás és egyéb nem kereskedelmi ügyekből eredő jövedelmek a 4. sz. vallomási iven adandók be, a részvénytársaságok és azok a vállalatok, amelyek rendes üzleti könyveket vezetnek, a fenti jövedelmeket a 4 bis vallomási iven tartoznak bevallani.

b) Az összjövedelmi adó kivételéhez (globális adó) az 5. számú minta használandó.

c) A falusi lakosok is az összjövedelmi adó kivételéhez az 5. számú mintát fogják használni s mindenki egyénenként tartozik a globális adóra vallomást adni, nem pedig gyűjtő — közös — vallomási iven (declarațiunea colectivă), feltéve természetesen, ha az összjövedelem a 10.000 lejt meghaladja.

d) A városi ingatlanok tulajdonosai az 1927. évi november 15-én kelt törvény értelmében, ha az ingatlan jövedelme a megállapított adóhoz képest több mint egy negyeddel szaporodott az év folyamán. Az a szaporodás már az 1928. év folyamán bejelentendő volt az illetékes perceptiához, különbeni kihágási eljárás terhe mellett.

Azok, akik a fentírt helyzetben vannak, vagyis ingatlan jövedelmük egy negyeddel szaporodott 1928. évben s erről vallomást nem adtak, ezt kivételösen 1929. január hó végéig pótolhatják anélkül, hogy büntető szankciót alkalmaztatnánk az illetőkkel szemben.

A d) pont alatti esetek egyszerű ívpapíron jelentendők be bélyegtelenül. A vallomási iveneknek minden rovata pontosan kitöltendő, mert ellenesetben olybá tekintetnek, mintha vallomás nem adatott volna.

II. Mit kell bevallani?

Az ingatlanok jövedelmei, legyenek azok művelés alatt álló avagy beépített tulajdonok, csak az 5. számú vallomási iven jelentendők be, abban az összegben ahogyan az a múlt évi becselő bizottságok által meg vannak állapítva.

Azok az ingatlanok, amelyek egyáltalában nincsenek megadóztatva, 3. számú vallomási iven adandók be és a globális adóra vonatkozó vallomásban meg kell külön is mutatni, hogy ez és ez a birtok hol fekszik, mely községben és hogy még nincs az ugynevezett elementáris alapadóval meg róva (vagyis föld és házadóval).

A többi jövedelmeket úgy kell megtartani, ahogyan azok az elmúlt 1928. évben bevételeztettek vagy bevételezendők. Ha az 1928. évi jövedelmek közül egyesek nem ismeretesek, mint aminők az osztalékok és jutalékok, tantiemek stb., ezeket az 1927. évben kapott összegben kell beírni a vallomási ívbe.

Törvényes levonások az adókból, családi és jelzálogi terhek csakis a vallomási iven alapján eszközölhetők az egyenesadó törvény 66. §-a értelmében, ennél fogva azok, akik nem adnak vallomást, ezekre a törvényes levonásokra vonatkozó jogukat elvesztik.

Akik a vallomást kiállítani nem tudják, bemondásaik alapján az adóhivatal tisztviselői állítják ki helyettük.

III. Felmentések a vallomás-adás alól.

1. Azok az adózók, akiknek úgy a saját, mint családtagjaik rendelkezésére kerülő jöve-

delme nem több évi 10.000 lejnél, a globális adóra nem kötelesek vallomást adni. Ha azonban az illető valami családi vagy jelzálogi teher levonást az alapadónál érvényesíteni kíván, azt kérnie kell az 5. számú iven.

2. A globális adóra vonatkozó vallomástétel alól felmentetnek azok is, akiknek csak egyetlen kereskedésből, iparból eredő jövedelmük van a lakhelyükre illetékes perceptia területén, szükséges azonban, hogy az alapadóra vonatkozó vallomási ívben megemlítsék, hogy sem maguknak, sem hozzátartozóiknak nincs más egyéb jövedelmük az alapadóra vonatkozó vallomásban beírtnál.

Ha valakinek csak fizetésből, vagy ingó tőkéből eredő jövedelme van, ezt az 5. formuláron vallja be.

Különösen felhivatik a figyelme azoknak az adózóknak, akiknek fizetésből eredő jövedelmük van, hogy globális adóra vonatkozó vallomási ívhez okvetlenül csatolni kell egy ugynevezett 19 sz. igazolványt — adeverinta mod. 19 — amelyen az, aki a fizetést adja, neve aláírásával igazolja a kifizetett akár pénzbeli, akár természetbeni illetményeket. Ezek az igazolványok az adóhivataloknál és a pénzügyigazgatóságnál szerezhetők be.

3. Ha az adózónak jövedelme úgy az alapadónál, mint a globális adónál ugyanaz, mint az előző évben és nincs semmi törvényes levonásra vonatkozó kérése (családi és jelzálogi teher), szintén felmentetik a vallomás-adás alól, s ebben az esetben a törvény úgy tekint, mintha a múlt évi vallomását felmutatta volna ami a jövedelmet illeti, de nem egyúttal a családi és jelzálogi terheket, amely utóbbiakért okvetlenül vallomást kell tenni az 5. formuláron.

A fenti 3 pontban közölt felmentések egyáltalában nem vonatkoznak a részvénytársaságokra és azokra a vállalatokra, amelyek kereskedelmi könyvek vezetésére és mérleg készítésére vannak kötelezve, mert ezeknél a jövedelem minden évben változik.

IV. Büntetések.

Azok az adózók, akiknél nem forog fenn a fentírt 3 pontban közölt feltétel és azok, akiknél a jövedelem változott s még sem adnak vallomást, hivatalból fognak megadóztatni a törvény 96. §-ában előírt bírság alkalmazásával.

V. Az adók megállapítása.

Az adókivétel a kitűzött napokon az illetékes kerületi adóhivataloknál eszközöltetik. Akik vallomást adtak, azok megidéztetnek, míg a hivatalból megadóztatandók idézése mellőzve lesz. Az adózók kötelesek a kitűzött napon igazoló irataikkal és könyveikkel a kivető bizottság előtt megjelenni. Meg nem idézettek is saját érdekükben megjelenhetnek a tárgyalásra kitűzött napon.

Sajtóper mindhárom csik-megyei ujság ellen.

Hogy a Csiki Lapoknak milyen mértékben jutott ki eddig, nem tudjuk. A Székely Szónak, meg nekünk kijutott belőle bőven. Ugyhogy egyáltalán nem jelent számunkra sem ujságot, sem meglepetést, ha eggyel több-kevesebb akad. Ezért nem befolyásolja különösebben kedélyállapotunkat az a tény, ami a rendőrség ezirányú érdeklődései nyomán jutott tudomásunkra: Arpad Erneyi volt magyar, volt liberális és volt képviselő béperle mindhármunkat, mert azt írtuk róla, hogy itt Gyergyóban felpofozták.

A per rációját nem értjük. Hogy megtörtént az eset, az kétségtelen. Tehát csak a tényeket írtuk meg. Igaz, hogy mi olyasmit is említettünk, hogy Gyergyóban a nemes lovag mintha több pofont kapott volna, mint szavazatot, de hát ezt nem állítottuk határozottan. Tudniillik a szavazatok megszámlálásával voltunk elfoglalva és így a pofonok pontos összehasonlítására nem volt időnk. Hogy ezirányú esetleges hibánkat jóvátegyük, készségesen közöljük, nem tudjuk és nem is állítottuk pontosan, biztosra s lehet, hogy Erneyi ur eggyel-kettővel talán még több szavazatot is kaphatott, mint pofont.

Ezzel azt hiszem, rendben is volnánk. Hi-

szen a büncselekmény elkövetésére azt a derék polgártársunkat, aki eme szociális küldetést magára vállalta, nem bíztattuk, azért őt nem dícsértük, semmit, semmit nem avatkoztunk bele az ügy érdemébe. Miért kell ezek után mégis sajgóper?

Megmondom. Ne felejtjük el, hogy Arpad Erneyi volt magyar stb. stb. az Ignácék üzletbarátai közül való. Üzleti téren náluk ügyesebbnek mutatkozott s most talán meg akarja próbálni, hátha a bíróság előtt is több sikere lesz neki, mint az alfalvi közbirtokosság állandóan pehhes erkölcs-ellenőrének. Mivel egy kategóriába tartozását úgy látszik, igyekszik mindenképpen dokumentálni.

Stănescu volt prefektus üzletei.

Csikvármegye volt prefektusa úgy tüntette fel magát mindenki előtt, mint igen gazdag, feltétlenül tisztességes és szeretetreméltó uriember. Ezzel a beállítással szemben kezdettől fogva voltak apróbb aggodalmaink. Még akkorról, amikor ömeltősága nem volt prefektus, hanem csak liberális választási elnök és e minőségében Csikszerezében, a borbélynál sajátkezűleg tépte le a Magyar Párt plakátjait, és saját maga rendezett hatalmas skandalumot az irredentista hajművész ellen.

Gyanakodva és kevés rokonszenvvel kísértük működését elejétől fogva. Sok pozitív rosszat nem tudtunk meg róla, de feltétlenül igen gyanús üzletekbe keveredett bele és kölcsönözte oda nevét és befolyását.

Most a Curentulban olvassuk, hogy a munkaügyi minisztérium tett ellene bünvádi feljelentést, mert az államot egy összegben kétmillió lej körüli összeggel károsította meg.

Tanoncotthont létesítettek Csikszerezében, melynek részére Stănescu prefektus házat vásárolt a Transsylvania-banktól, egymillióegyszázezer lejért. Alig volt meg a vásár, felajánlotta a házat megvételre a munkaügyi minisztériumnak, és ajánlatához hamis szakértői jelentést csatolt, amely szerint az hárommillió lejt ér meg. Nem sajnálta Bukarestbe utazni a kis eset érdekében és összeköttetései révén sikerült is elérnie, hogy az állam a házat megvásárolta hárommillió lejért. A pénzt felvette, a bankot kifizette és a különbözetet, egymilliókilencszázezer lejt közönségesen zsebre vágta. Emiatt indult bünvádi eljárás ellene.

Hirtelenében nem tudjuk ellenőrizni, mennyiben felel meg a valóságnak a Curentul hire. Ezért fentieket, mint tényeket, határozottan nem állíthatjuk. Csak szimplán regisztráljuk, hogy ezeket olvastuk a Curentulban és ennek nyomán egyik kolozsvári napilapban is és megígérjük, hogy az eseményeknek gondosan utána fogunk nézni, hogy a magunk részéről is, csekély erőnkhez képest hozzájárulhassunk az igazság kiderítéséhez, és ahhoz, hogy amennyiben valaki büns és büntetést érdemel, az őt minél hamarabb és minél kellemetlenebbül elérhesse.

A környékbeli falvak kegyes adományai a gyergyószentmiklósi római kath. Árvaház részére.

Csoma falvi közbirtokosság 3000 lej. 5 zsák gabona, 12 zsák krumpli, 27 drb tojás, 1 véka hagyma, 1 véka zöldség, 1 csirke, 2 kalangya kender. 5 kgr. kenyér. 806 lej

Alfalu: Alfalvi közbirtokosság 5000 lej. Alfalvi községi előjáróság 1000 lej. 27 és fél zsák krumpli, 6 zsák hagyma, 26 zsák gabona, 2 véka sárgarépa, 1 konyharuha, 6 törülköző, 8 drb ötös kender, 1 és fél véka borsó, 6 kgr. kenyér, 7 kgr. rizs, 4 doboz Franck kávé, 99 drb tojás, 1 üveg paradicsom, 1 liba, 4 pár harisnya, 2 udvarsöprű, 1826 lej.

Ujfalu: 32 zsák krumpli, 10 és fél zsák gabona, 1 l. gersli, 41 drb tojás, 13 kgr. kenyér, 10 drb ötös kender, 2 l. alma, 1 kgr rizs, 1 kgr. tengeri liszt, 2 véka hagyma, 1 véka zab. 455 lej.

Szárhegy: 980 fő káposzta, 1 és fél véka alma, 44 és fél zsák pityóka, 14 zsák ga-

bona, 4 véka hagyma, 86 kgr. liszt, 2 l. árpa-kása, 6 és fél kgr. marhahús, 1 kalangya kender, 12 kgr. kenyér, 1 véka cékla, 1 véka karalábé, 2 véka murok, 3 kgr. rizs, 2 kacsa, 2 tyúk, 64 drb tojás, 591 lej.

Remete: 6 és fél zsák árpa, 11 és fél zsák krumpli, 5 kgr. kenyér, 1 kgr. rizs, 154 drb tojás, 3 kalangya és 4 drb ötös fésült kender, 2 kalangya fésületlen kender. Remetei községi előjáróság 2000 lej. Remetei Szent Antal persely 2000 lej. 460 lej.

Tekerőpatak: 10 és fél zsák krumpli. Tekerőpataki közbirtokosság 2000 lej. 2 zsák gabona, 1 véka borsó, 1 véka hagyma, 6 liter gersli, 18 drb tojás, 2 drb oltárgyertya, 2 és egyenegyed kgr. borjúhús, 7 drb. szappan, 5 kgr. kenyér, egyenegyed véka alma, 1 véka murok, 3 drb ötös kender.

Kilyénfalva: 3 zsák gabona, 12 zsák krumpli, 9 liter borsó, 1 és fél koszoru hagyma, egyenegyed kgr. vaj, 34 drb tojás, 102 lej.

Gyergyószentmiklósi közbirtokosság 1000 lej. Gyergyószentmiklósi Misszió-Társulat 3000 lej. Isten fizesse!

Nemesen gondolkodó lelkek, akik már 6-ik esztendeje minden héten 3—3 kiló húst juttatnak a helybeli 86 kicsi árvának: Páll Sándor, Márton György, Torday István, Madaras József. A jó Isten sokszorosan fizesse vissza itt és az örök boldogságban áldozatkészségüket. Isten fizesse!

A gondnokság.

HIREK.

Székely viselet.

Nem reklámot akarok csinálni s ezért nem említek neveket.

A gazdabálon történt. Három gyergyószentmiklósi uriember, egy ügyvéd és két magánhivatalnok, harisnyában, ujjasban, szép-székely viseletben jelentek meg a székelyek táncmulatságán.

— Nem nagyjelentőségű esemény — fogják erre mondani. — Hát román nemzeti ünnepek alkalmával vagy más ünnepies alkalmakkor is nem látunk elég román uriembert a nép viseletében ünnepelni, bálozni.

Éppen ez az, ami a tollat a kezünkbe adja. Románt látunk eleget, mert ők megbecsülik a nép ősrégi időkből fennmaradt viseletét. Magyart nem igen.

Mert nem hogy a „nadrágos ember“ nem igen veszi fel a harisnyát. A székely is kezdi lebecsülni ősei ruháját. A férfiak még nem annyira, de a nők közül, például Gyergyószentmiklóson alig lehet már mutatni olyan leányt, fiatal asszonyt, aki nem cifra, undorító „városi rongyokba“ volna öltözködve — mintha bármilyen városi ruha meg tudná közelíteni szépségben a székely nép évezredes viseletét.

Szó sincs róla, hogy azt akarnók, hogy ezentúl az ügyvéd harisnyába öltözve menjen tárgyalásra, vagy a banktisztviselő üljön úgy a pénztárban, amikor éppen váltókat számítol le.

Az a három uriember se ilyesmit akar bevezetni.

Hanem azt akarja megmutatni a székely népnek, hogy kell megbecsülni az ősi viseletet, amely egy a nép lelkével és amelynek elhagyása az egyszerű, régi erkölcsök otthagynak, a nép romlását, tönkremenetelét jelenti.

A f. hó 12-iki „Gazda-bál“ és a „Noémi“ második előadásáról szóló tudósításunk jövő számunkra marad.

— Tanácsülés. F. hó 16-iki tanácsülésen foglalkozott a városi tanács a helybeli Gazdasági Egyesületnek már ismertetett átíratával és az ezen ügygel kapcsolatban az „Ellenzék“ egyik legutóbbi számában a városi tanács működését támadó közleménnyel.

A városi tanács a Gazdasági Egyesület átíratában felsorolt minden egyes pontot beható tárgyalás alá vett és határozatát írásban fogja közölni a Gazdasági Egyesülettel.

A dr. Dombi János állandó bizottsági tag ellen indított akcióra nézve úgy határozott, hogy megadja neki a felhatalmazást a rágalmozást elkövetők elleni bünvádi feljelentés megtételére, míg az Ellenzékben megjelent közleményre vo-

natkozólag utasította dr. Benke polgármestert, hogy az Ellenzékkel közölje az ezen ügyben beszerzett nyilatkozatok alapján a való tényállást és közleményének helyreigazítását kérje.

— A Misszió jövő keddi teastéjét a Görög-alap javára rendezi. Háziasszonyok: özv. Karácson Jánosné, id. Szilágyi Józsefné és özv. Romfeld Jánosné urasszonyok lesznek.

— Gyászrovat. György Zsigmond gazdálkodó Alfaluban 75 éves korában meghalt. Temetése 15-én volt. Kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Farsang. Január tizenkilenc rekordnapot jelent a bálók történetében Gyergyóban. Gyergyószentmiklóson az Ipartestület Dalköre rendez műsoros táncmulatságot, melynek programján Vákár József örmény plebános beszéde, a Dalárda három száma és a „Csak kíméletesen“ című vigjáték szerepelnek, ez utóbbi Sántha Juliska, Buslig Vilmos, Portik Lajos, Stengel János és Strasszer József előadásában. Az estély érdekességét nagyban emeli dr. Gaal Alajos konferánssza.

Alfaluban a nős emberek rendeznek a csendőrség javára zártkörű táncestét. A mulatság, céljától eltekintve, sikeresnek ígérkezik.

Ujfaluban a bevonuló ifjúság rendez táncmulatságot.

A szárhegyi bevonuló ifjúság táncmulatságát január 27-én rendezi.

— A Katholikus Legényegylet műsoros táncestéje. A Katholikus Népszövetség keretében működő helybeli iparos és kereskedő ifjak Legényegylete f. hó 26-án este fél 9 órai kezdettel a Laurentzi-szálló nagytermében műsorral egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendez. A gazdag műsornak kiemelkedő pontja lesz P. Németh Gellértnek, a kiváló szerzetes írónak szereplése. P. Németh Gellért a „Hírnök“ című nívós szépirodalmi lapnak és a „Katholikus Világ“-nak társszerkesztője, jelenleg Szárhegyen tartózkodik, ahol nagy sikerrel adták elő két bohózatát. Műsor a következő: 1. Nyitány. Énekli a legényegyleti dalárda. 2. Előad P. Németh Gellért. 3. „Megismerkedne esinos sportember.“ Bohózat. 4. Zeneszám. 5. Doppelquartett énekel. 6. Stájer tánc. 7. Kuplé. Szünet. 8. „Szülőföldem“, énekli a dalárda. 9. „A bajnok.“ Bohózat. 10. Ballet. 11. Kuplé. 12. „A Lux“, vig jelenet. Konferál P. Németh Gellért. Műsor után tánc. Karnagy Pál Vencel főkantor. Madaras István banktisztviselő rendező szakavatottsága garancia arra, hogy kellemes szórakozásban lesz része a közönségnek.

— A magyar társadalom a mételyezők ellen. Mint értesülünk, társadalmi mozgalom indult meg Kolozsvárt abban az irányban, hogy Kecskeméthy Istvánt a teológiai tanári állásból elmozdítsák, mert a magyar társadalomban általános az a felfogás, hogy a magyar nép lelki vezetőinek, a lelkészeknek nevelését nem lehet olyan emberre bízni, aki a nemzeti jogokért folytatott küzdelemben még adott szavának megszegése árán is testvérharcot idéz fel és elgáncsolni igyekszik az egységes magyarság jogos kívánságainak érvényesülését.

— Hadmentességi adó. Utóbbi időben a vármegyéből többen panasszal fordultak dr. Pál Gábor szenátorhoz és a Magyar Párt Központi Pártirodájához, hogy hadmentességi adóval rótták meg, habár katonai szolgálatuknak eleget tettek, háboruban is voltak, sőt rokkantak. Ezen panaszokat dr. Pál Gábor szenátor és a Magyar Párt titkára személyesen a pénzügyigazgatóságnak tudomására hozták s a jogtalanul kivetett adók törlése iránt intézkedést kértek. Muresán pénzügyigazgató ur közölte, hogy a hadmentességi adó kivetését a pénzügyigazgatóság a csikszerezadi hadkiegészítő parancsnokság által összeállított és neki megküldött kimutatások alapján eszközli s így nem áll módjában a kivetés jogosságát ellenőrizni, azonban ha az érdekeltek panaszaikkal akár privát levélben is hozzá fordulnak, intézkedni fog minden egyes esetben, hogy a jogos sérelmek orvosoltassanak. A panaszok benyújtásának azonban az a legegyszerűbb módja s erre ezúton is felhívjuk az érdekelteket, hogy az előjárásnál jelenjenek meg, ahol a községi jegyző a panaszt hivatalosan díjmentesen jegyzőkönyvre

veszi s további eljárásra a pénzügyigazgatóság-hoz be fogja terjeszteni. Amennyiben a községi előjáróság a panasznak nem adna helyet, kérjük ezt a pénzügyigazgató urhoz, vagy a Magyar Párt csikszeredai irodájához bejelenteni. A pénzügyigazgató urat pedig arra kérjük, hogy mindazok neveit, akiknek hadmentességi adója töröltetik, szíveskedjék a csikszeredai hadkiegészítővel közölni, hogy ezek a kimutatásból törültsenek.

— **Kétszázmillió lejnyi felfedezett sikkasztás.** Az egyik fővárosi lap összeírta, hogy 1928-ban hány panamát fedeztek fel, melynek szennvedő alanya az állam volt. Végösszegben körülbelül 200 millió károsodás került felszínre a milliárdos petroleum panamán kívül, de természetesen ennél jóval nagyobb az államnak az a kára, amelynek kipattanása később várható. De valószínű, hogy még a további esztedőkre is marad az 1928. évben elkövetett bűnlajstromból. Az alábbi jegyzékben az egymillió lejen aluli lopások, sikkasztások hiányzanak. Az elmúlt esztendő legjelentékenyebb panamája a Monitorul Oficial 80 milliós és az egészségügyi intézetnek 80 milliós panamája volt. Azután sorrendben jönnek a következők: Focsani állomás 6,500.000, szebeni pénzügyigazgatóság 7,728.243, brailai állomás 5,059.525, a hatóságoknál 4,447.830, a brailai hatóságoknál 4,517.643 a külügyminisztériumban 3,137.978, a focsani élelmezési raktárnál 3,906.508, galaci állomás 3,200.000, a hatóságoknál 2,340.000, a konstancai hatóságoknál 3,986.282, tagovistei felszerelési raktár 2,200.000, a kolozsvári automobilpark 3.005.000, a vacaresti-i fogházban 2.310.000, a kolozsvári egyetem orvoskarán 1,800.000, az ilfovi törvényszéken 1,250.000, a hatóságoknál 1,800.000, a lipscani-i hatóságoknál 2,000.000, az élelmezési raktárnál 1,700.000, a marostor dai és falticeni-i hatóságoknál 1,305.936, a covurlu-i törvényszéken 1,273.303, a teleormani prefektúra 1,063.637, a központi gyógyszer-tárnál 1,014.900, a cetatea albai hatóságnál 1,100.000 frasinii állomásnál 1,221.210, az izmaili hatóságoknál 1,300.000, a cetatea-albai orosz raktárnál 1,760.000 lej. Hát még hol van a sok bak-sis, különféle szerencsétlenségek s a pazarlás az állam kárára. Valóban ideje volna már a rendcsinálásnak.

* **Modern párisi háló és pizsamához reg-geli cipőket minden maradék kelméből a leg-szebb kivitelben készítek, házaknál is szívesen dolgozom. A nagyközönség szíves pártfogását kérem. Jakab Istvánné Gyergyószentmiklósi, Li-ceummal szemben, házszám 5.** 4-2

* **En is, te is, ő is, meggyőződünk** Balázs cipőinek olcsó és tartós voltáról. Egye-dül nála lehet felelősség mellett cipőszükségletün-kezt biztosítani. Olcsó és kifogástalan munka.

* **Eladó egy tizenhat kötetes Pallas lexi-kon, megtekinthető a Sándory-nyomdában.**

Gyergyói Bank és Takarékpénztár r. t.

Értesítjük az intézet részvényeseit, hogy az alaptőke felemelésével kibocsátott új rész-vényeink megjelentek és azokat a hivatalos pénztári órák alatt, az ideiglenes elismervények beszolgáltatása ellenében, költségmentesen ki-adjuk.

Gyergyószentmiklós, 1929. január 18-án.

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A Ditrói Mezőgazdasági Bank r. t.

felszámolás alatt, f. hó 13-ára összehívott köz-gyűlése nem lett megtartva, miután a közgyű-lés nem volt kellőképpen előkészítve. A felszá-molók közül dr. Csiky Andor és Csiky Bálint jelentek meg. Dr. Plutz József ügyvéd bejelen-tette, hogy az intézet részvényeit dr. Szathmáry István ig. elnök korábbi kötelezettségéhez ké-pes darabonként Lei 100 összegben beváltja. A megjelent részvényesek azt a kívánságukat jut-tatták kifejezésre, hogy legkésőbb 30 napon belül megtartassék a közgyűlés, melyet az in-tézet alapszabályai és a ker. törvény kívánal-mainak megfelelően készítsenek elő.

SPORT.

Korcsolyázók figyelmébe.

Vasárnap délelőtt 11 órától 1 óráig cigány-zenés korcsolyázás. Ha kellő érdeklődést lá-tunk, ezentúl minden vasárnap cigányzene lesz. Sőt hétköznapiokon is legalább egy este beve-zetjük, ha városunk leányai megbarátkoznak azzal a gondolattal, hogy korcsolyázni nálunk műjég hiányában csak télen lehet.

A gyergyószentmiklósi Sport Egylet korcsolyaversenye.

A székely városok műkorcsolyázói városunkban.

A Sport Egylet jégszakosztályának új ve-zetősége meggyőződéses kitartással dolgozik már hetek óta azon, hogy városunk közel fél-százados korcsolyasportjába, mely az utóbbi években le nem tagadható sorvadást mutatott, új vérkeringést vigyen.

A folyó hó 27-én, vasárnap délután fél 3 órakor rendezendő versenyén is azt akarja de-monstrálni a korcsolyázás iránt meglehetősen rész-vétlenséggel viselkedő közönségnek, hogy a korcsolyázás a legegészségesebb sportok egyike, amit az iskolás lánytól elkezdve még késő öreg korban is könnyedén és egészségének mérhe-tetlen hasznára tűzhet mindenki.

Mamák, ne féljete a hűlés mumusától! Jöjjetek a versenyre, nézzétek meg versenyző hölgyeinket, akiknek pirosposzsgás arca, ra-gyogó jókedve, legnagyobb könnyedséggel pá-roslut ruganyos termete száz szónál is jobban fogja bizonyítani a korcsolyázás el nem vitat-ható hasznát. Sokkal inkább a jégpályára küld-jétek leányaitokat, mint a táncterembe!

Hogy a verseny minél szebb és élvezete-sebb legyen, Csikszereda, Kézdivásárhely, Sep-siszentgyörgy, Székelyudvarhely, Szászrégen és Toplica versenyzőit is meghívta a vezetőség.

Versenyszámok:

- I. Gyorskorcsolyázás gyermekeknek.
- II. Gyorskorcsolyázás ifjúsági.
- III. Müverseny ifjúsági.
- IV. Férfi müverseny.

Kötelező gyakorlatok:

1. (3) Iv. Jhk—Bhk.
2. (9a) Hármás. JekHhk—BhkHeb.
3. (18a) Ellenhármás. JekEH—Bhb-EHek.
4. (24a) Nyolcas egy lábon. Jekb—Bebk.
5. (26a) Kigyóvonalas hármás. Jek-Hhbk—BhkbHek.
6. (34a) Hármás-kigyóvonal-hármás. JekHhbkHeb—BebHhkbHek.

A kötelező gyakorlatok legnagyobb pont-száma 72. A szabad gyakorlatok legnagyobb pontszáma 48. Legnagyobb összpontszám 120. Szorzószám 4. Szabad gyakorlatok időtartama 3 perc.

V. Női müverseny.

1. (1) Iv. Jek—Bek.
2. (2) Iv. Jek—Beb.
3. (3) Iv. Jhk—Bhk.
4. (5a) Kigyóvonal. Jekb—Bebk.
5. (7) Hármás JekHhb—BekHhb.
6. (10) Duplahármás. JekHhbHek—BekHhbHek.

A kötelező gyakorlatok legnagyobb pont-száma 36. A szabad gyakorlatok legnagyobb pontszáma 24. Összpontszám 60. Időtartam 2 perc szabad gyakorlatoknál.

VI. Páros és csoport bemutatók.

VII. Jégtáncok.

Nevezési díj szenior számokban 60 lej. ju-nior számokban 20 lej.

Helybeliek január hó 23-ig a jégpavillon pénztáránál nevezhetnek be, ahol a figurák is megtekinthetők.

Vidékiek dr. Csiky János jégszakosztályi elnök címén.

Cigányzenéről és meleg buffetről is gon-doskodik a rendezőség.

Új órák és ékszerészüzlet a Klein bodega mellett,

hol különféle márkájú órák, ékszerek a legszebb választékban kaphatók.

Javitások

12-5 a legjutányosabb áron készülnek.

Szíves párt-fogást kér: **STEIN** órák és ékszerész. Városház-utca 1. szám.

Két szoba,

esetleg három és konyha, több mellékhelyiségből álló lakás a Főtéren kiadó. Cím a kiadóban.

Üzletem és lakásom

betegségem miatt 3-3

eladom vagy bérbeadom.

Várteréz Mihály Szárhegy.

!Aki valamit venni vagy eladni akar, hirdesse a

„Gyergyói Ujság“-ban.

6/929.

Árverési hirdetmény.

Valeastrâmbă, Tekerőpatak (Csik-megye) község közbirtokossága köz-hirre teszi, hogy a tulajdonát képező s a tekerőpataki 2764. sz. telekkönyv-ben, 5364/a, 5390., 5838. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanain lévő mész-kő és márvány-bányáit, 1929. évi február 5-én d. e. 9 órakor, a közbirtokosság irodájában tartandó nyilvános, szóbeli árverés útján 5 évre bérbeadja.

A kikiáltási ár évenként 15000 lej, azaz tizenötezer lej.

Bánatpénz az egyévi ár 10%, a-mely készpénzben az árverés megkez-dése előtt a birtokosság pénztárnoká-nál leteendő.

Részletes árverési feltételek a Va-leastrâmbă Közbirtokosság irodájában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Valeastrâmbă, 1929. január 14-én.

Benedek Lajos,
jegyző.

3-1

Bencze Ágoston,
elnök.

TUNGSRAM BARIUM CSÖVEK

BERKOVITSNÁL
GHEORGHENI.

4

Legszebb kivitelben,

legelőnyösebb árban készít

mindennemű butort

Silló Árpád

4-4

műbutorasztalos Ditrău.